

Ei kaikkea voi ratkaista

Ennen teollista vallankumousta olivat ihmisen käytettävissä olevat energiavarat murto-osa nykyisistä. Ihminen käytti vähemmän luonnonvaroja, liikkui vähemmän ainetta ja muokkasi vähemmän ympäristöään. Kädet olivat sidotumpia kuin nykyään ja oli runsaasti asioita, joille ei mahtanut mitään. Luonnon omalle toiminnalle ihmisen toiminnasta aiheutuva paine oli vähäinen nykyiseen verrattuna.

Moraalimme ja tavat ajatella ovat olennaisesti peräisin siltä ajalta, kun maailmalta tuntui puuttuvan rajat. Teollisen aikakauden lähestyessä ja luonnontieteiden kehityksen myötä ihmisen toiminnasta on tullut pidäkkeettömämpi ja aggressiivisempi ja sen mittasuhteet ovat kasvaneet valtavasti. Toimintarajoitusten väistyessä ihmiselle on kehittynyt pakkomielle, että pitää säätää, peukaloida ja muuttaa mitä tahansa asiaa ympärillään. Taustalla vaikuttaa kehitysoptimismi. Silleen jättämisen kyky ja viisaus on kuihtunut ja siitä on tullut naurettavaa.

Useimmille ajankohtaisille kysymyksille on yhteistä, että ne ovat ihmisen ja ihmiskulttuurin luomia ongelmatilanteita, jotka ovat syntyneet öljyenergian valjastamisen seurauksena. Siellä, missä metsästäjän (vähähiilinen) jousi vaihtui (teollisesti tuotettuun) kivääriin, tuli painetta rajoittaa metsästystä. Siellä missä lapio vaihtuu kaivinkoneeseen tarvitaan rakennuslainsäädäntöä. Siellä, missä ylikulutus vaarantaa ilmakehää, tulee pakko säädellä ylellisyyden määrää.

Nurinkurista on, että ihmisen lisääntynyt toimivalta on saanut hänet vaatimaan entistä vähemmän rajoitteita. Se on yksi kulttuuriamme epävakauttava piirre ja altistaa meidät kulkemaan aina uudestaan romahduksesta uudelleenrakentamisen kautta seuraavaan katastrofiin.

Kohtalokasta on, että yritämme hallita toiminnastamme syntyviä vahinkoja samalla energiankäytöllä, joka niitä ongelmia aiheuttaa. Sen lisäksi jokaisella ratkaisuyrityksellä on aina muitakin seurauksia kuin ne, jotka kohdistuvat itse ongelmaan. Toisin sanoen: yrittäessämme ratkaista ongelmia aiheutamme yleensä joukon uusia ja vielä isompia ongelmia, jotka odottavat esiintuloaan nurkan takana.

Syvään iskostunut usko kykyymme korjata ongelmia ajaa meitä jatkuvaan riskinottoon ja estää kehittämästä elämää sovussa luonnon kanssa.

24_11_2016

Lasse Nordlund